

**Pomysł Na Miasto (PnM) UrbanLab Gdynia
w obszarze rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększania potencjału
społeczności lokalnych do rozwiązywania problemów**

1. TYTUŁ (ok. 100 znaków)

Nazwij swój pomysł – jednym zdaniem spróbuj opowiedzieć o nim.

Pamiętaj, że proponowana mikroinnovacja miejska powinna dotyczyć obszaru rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększania potencjału społeczności lokalnych do rozwiązywania problemów. Uwaga: Nazwa nie powinna zawierać nazw własnych.

Program kompetencji dla początkujących ogrodników miejskich, zorientowany na potrzeby społeczne.

2. ESENCJA (ok. 100 słów)

a) O co chodzi w Twoim pomysle – co chcesz zrobić, dlaczego, jaki będzie efekt?

Opisz w maksymalnie 3 zdaniach swój pomysł, tak. Aby był zrozumiały dla innych.

Uwaga! Ten opis będzie pojawiał się zawsze tam i wtedy, gdy będzie mowa o Twoim pomysle.

Projekt jest odpowiedzią na widoczną w społeczeństwie, globalną potrzebę kontaktu z drugim człowiekiem i naturą. Jest to cykl spotkań skierowany do 15 potencjalnych liderów niewielkich społeczności, wyłonionych na drodze rekrutacji, pozwalający zdobyć im ekspercką wiedzę ogrodniczą przy jednoczesnym rozwoju umiejętności miękkich takich jak współdecydowanie, praca w grupie i samoorganizacja. Uczestnicy wspólnie z ekspertami pracować będą nad stworzeniem podręcznika, który będzie dostępnym dla wszystkich narzędziem do implementowania rozwiązań łączących pracę ogrodniczą z zaangażowaniem społecznym w lokalnych społecznościach.

3. ZASIĘG (ok. 100 słów)

a) Jakiego obszaru i/lub poziomu dotyczy pomysł?

Obszar: (np.) ogólnomiejski, dzielnica (nazwa), osiedle (nazwa / lokalizacja).

Poziom: (np.) lokalna społeczność, klub sąsiedzki, wspólnota mieszkaniowa (obszar/zasięg funkcjonowania).

Pomysł dotyczy obszaru ogólnomiejskiego, zakładamy dotarcie do osób z potencjałem do zaangażowania społecznego z całego obszaru Gdyni. Jednym z kryteriów branych pod uwagę przy rekrutacji będzie przynależność do grupy z obszaru wymagającego rewitalizacji. Program w założeniu ma pomóc uczestnikom zaimplementować zdobytą wiedzę na poziomie własnej, lokalnej społeczności. Projekt ma charakter uniwersalny, ponieważ po zakończeniu tego pilotażowego programu, dzięki wypracowanemu narzędziu pomysł będzie mógł być powtórzony dla innego obszaru.

4. KONTEKST (ok. 200 słów)

a) Jak wygląda sytuacja, dla której proponujesz rozwiązanie?

b) Czy opisana przez Ciebie sytuacja ma charakter stały, czy czasowy/powtarzalny?

c) Czy zauważyłaś/-eś potrzebę, która wymaga reakcji? Jaką?

a) Obserwuję, że wiele problemów mieszkańców Gdyni wynika z dwóch aspektów: borku poczucia wspólnoty, przynależności oraz zaburzony kontakt z naturą. Ten trend uważam za problem globalny, ponieważ obserwuję go również wśród mieszkańców innych miast polski i innych krajów Europy.
b) Trend separacji od drugiego człowieka i natury się pogłębia, uważam jednak, że są podejmowane oddolne działania, żeby tę niepokojącą i szkodliwą tendencję odwrócić.
c) Po wielu przeprowadzonych rozmowach oraz zgłębianiu działania ludzkiej psychiki mogę postawić tezę, że potrzebą mieszkańca Gdyni jest poczucie wspólnoty i powrót do kontaktu z naturą. Obserwowane trendy również przemawiają za słusznością tej tezy, rośnie popularność zakładania kooperatyw, ogrodów społecznych czy innych wspólnot. Zauważalna jest też popularność tematów takich jak ochrona środowiska, ekologia czy dobroczynne działanie spacerów na łonie natury.

5. INSPIRACJA (ok. 100 słów)

a) Czy problem/potrzeba dotyczy bezpośrednio Ciebie i/lub Twojej społeczności?

- b) Czy problem/potrzeba jest dobrze widoczna w całym mieście? Chcesz pomóc?
- c) Skąd pomysł na rozwiązanie?

A) Problem i potrzeba dotyczą mnie i mojej społeczności.
B) Uważam, że to problem globalny, dotyczący większość mieszkańców dużych miast. Według zasady „myśl globalnie, działaj lokalnie”, chcę pomóc w poprawie sytuacji na poziomie lokalnym.
C) Pomysł na rozwiązanie wziął się z obserwacji. Zauważyłam u siebie relację między szczęśliwym, zdrowym życiem a przynależnością do społeczności i regularnym kontakcie z naturą. Zrozumiałam tę zależność i zaczęłam sprawdzać, czy podobne rozwiązanie mogłaby działać lub działa u innych. Wzięłam udział w Programie Kompetencji Miejskich, myśląc o zaimplementowaniu rozwiązania na wskazany przeze mnie problem. Dzięki warsztatom i konsultacjom z ekspertami mój pomysł ewoluował. Doceniłam proces wspólnego wypracowania rozwiązania jak i możliwość sieciowania z innymi uczestnikami, forma mojego pomysłu na miasto została zainspirowana formą PKM.

6. **INNOWACJA (ok. 100 słów):**

- a) Na ile Twój pomysł jest unikalny i innowacyjny?
- b) Czy był już gdzieś wcześniej wykorzystany? Jeśli tak – gdzie i/lub przez kogo? (np. miasta, społeczności, instytucje, organizacje, etc.)
- c) Skąd można czerpać doświadczenie we wdrażaniu podobnych rozwiązań?

A) Projekt, który zakłada pozostawienie swobody uczestnikom w zakresie tematyki i sposobów realizacji uważam za unikatowy. Dzięki otwartej formie program będzie odpowiadał na konkretne potrzeby uczestników. Zakładamy również wspólne wypracowanie rozwiązań do przeprowadzenia konkretnej interwencji w przestrzeń miejską a nie gotowe rozwiązanie.
B) Projekt łączy inspiracje kilku inicjatyw, ale jest autorski, nie słyszałam nigdy o takiej formie rozwiązania.
C) Możemy inspirować się pomysłami o podobnej tematyce, takimi jak ogrody społeczne w Polsce i za granicą. Dobrym pomysłem jest również pochylenie się nad projektami ogrodów miejskich, które nie przetrwały próby czasu – to może być lekcja, na co zwrócić uwagę. Możemy czerpać wiedzę z zarządzanych demokratycznie grup i inicjatyw, jak kooperatywy czy kuchnie społeczne – możemy uczyć się jak prowadzić projekt zachowując moc sprawczą i decyzyjność kolektywu.

7. **DZIAŁANIE (ok. 300 słów)**

- a) Na czym konkretnie polega pomysł?
- b) Co i/lub jakie działania i w jakiej kolejności (krok po kroku) obejmuje?

A) Pomysł to program kompetencji dla początkujących ogrodników miejskich. Do programu zostanie przyjęte 15 potencjalnych liderów z miasta, wybranych na drodze rekrutacji uwzględniającej ich motywację, doświadczenie i obszar działania. Nad merytoryką czuwać będzie moderator całego projektu, którego zadaniem będzie łączenie potrzeb uczestników z realiami i możliwościami spotkań. Na każdym z 8-10 spotkań będą gościć eksperci wiedzy i praktyki ogrodniczej oraz Ci mający doświadczenie w pracy społecznej. Eksperti będą wybierani z różnych grup, będą to m.in ogrodnicy, projektanci permakultury, ogrodnik miasta Gdyni, urzędnicy miejscy czy działkowcy. Zależy nam na działaniach wzmacniających więzi międzypokoleniowe, przekazujących wiedzę starszego pokolenia na temat uprawy i przetwarzania żywności. Projekt zakłada, że zakres tematyczny spotkań oraz wybór metod i formy będą ustalone przez uczestników. Jako element motywacji i grywalizacji na każdym spotkaniu uczestnicy dostawać będą angażujące karty pracy. Projekt znajduje się na styku dwóch dziedzin, celem jest ich połączenie i wypracowanie dzięki nim narzędzia do zaangażowania społecznego opartego o prace ogrodnicze. Efektem projektu ma być:

- Podręcznik (e-book) z opracowaniem wiedzy i metod użytych podczas programu
- pdf z motywującym, angażującym zeszytem ćwiczeń, jako efekt opracowania kart pracy używanych podczas spotkań
- przeprowadzenie wraz z uczestnikami pokazowej formy zaangażowania wybranej społeczności w postaci pikniku sąsiedzkiego

B) 1. Promocja wydarzenia, kampania w mediach społecznościowych, plakaty w centrach aktywności, miejscach gdzie odbywają się warsztaty o podobnej tematyce czy sklepach ekologicznych.
2. Pierwsze spotkanie organizacyjne i wyjaśniające oraz start rekrutacji.

3. Cykl cotygodniowych spotkań z moderatorem, ekspertami i uczestnikami, których finalna wersja zostanie ustalona kolektywnie. Podczas każdego spotkania uczestnicy dostawać będą oparte na grywalizacji karty pracy (za wykonywanie zadań zbiera się punkty a za określone punkty przewidziane są nagrody). Na każdym spotkaniu będą też pracować nad stworzeniem podręcznika, który będzie finalnym efektem ich pracy (podpisany nazwiskami wszystkich osób zaangażowanych w proces). Dodatkowo ostatnim spotkaniem będzie zorganizowane wspólnymi siłami wydarzenie angażujące wybraną społeczność w formie pikniku sąsiedzkiego.
4. Stworzenie i redakcja podręcznika i zeszytu ćwiczeń.
5. Projekt zakłada, że po zakończeniu programu liderzy zaimplementują zdobytą wiedzę w swojej lokalnej społeczności i będą wzajemnie wspierać się w wykorzystywaniu zdobytej wiedzy.

8. INTERESARIUSZE (ok. 100 słów).

- a) Do jakiej konkretnie grupy docelowej – odbiorców i uczestników – skierowany jest pomysł? (np. młodzież w wieku od ... do ..., seniorzy, matki z dziećmi, osoby z niepełnosprawnościami)
- b) Komu pomoże rozwiązanie i ile osób może na nim skorzystać?
- c) Komu może przeszkadzać?
- d) Czy jest sposób, aby wszystkie strony były zadowolone?

- A) Grupa docelowa to 15 mieszkańców i mieszkanek Gdyni, przede wszystkim osoby z dzielnic przeznaczonych do rewitalizacji (kryterium rekrutacji). Osoby posiadające kompetencje liderkie i zorientowane na zwiększenie zaangażowania w swojej lokalnej społeczności. Projekt ma dotrzeć do osób zainteresowanych zdobyciem wiedzy i praktyki ogrodniczej, jako remedium na ograniczony kontakt z naturą w mieście. Grupa docelowa to osoby szukające nietypowych rozwiązań do zwiększania zaangażowania społecznego.
- B) Po programie beneficjentem będą lokalne społeczności, do których należą uczestnicy projektu. Dzięki wzmacnianiu relacji międzypokoleniowych, z rozwiązania skorzystają także seniorzy. Dodatkowo wypracowany podręcznik pomoże też każdej osobie i grupie zainteresowanej zwiększeniem zaangażowania w społeczności na dowolnym obszarze i poziomie.
- C) Uczestnicy mający odmienne zdanie co do przeprowadzanych aktywności. Podczas pikniku rodzinnego może trafić się osoba, negująca nasze działania.
- D) Dzięki otwartej formie projektu oraz nastawieniu na kolektywne podejmowanie decyzji zagrożenie konfliktu jest znikome, ponieważ wszelkie działania będą wynikiem konsensusu społecznego. Dodatkowo istotną rolą moderatora będzie wykrywanie i prewencja wobec potencjalnych nieporozumień wewnątrz i z zewnątrz grupy.

9. BUDŻETOWANIE

Budżetowanie wypełnia się w oparciu o własne doświadczenie i rozeznanie pomysłodawcy. Szacunkowy budżet to **30 000 zł brutto**.

- a) Jak najefektywniej zabudżetować realizację pomysłu?
- b) Na jakie konkretne działania (w kolejności zakładanej realizacji) potrzebne są środki?
- c) Czy i jakie działania mogą być zrealizowane w ramach wolontariatu i/lub innej formy zaangażowania społecznego?
- d) Kto i jak może dodatkowo wesprzeć finansowo realizację pomysłu?
- e) Znasz kreatywne rozwiązania, które pozwolą zmniejszyć koszt realizacji pomysłu?

Części składowe / Działania	Koszt działania	Środki finansowe i inne formy finansowania lub wkładu niefinansowego
Strategia promocji + promocja przez media oraz wydruki informacyjne	3000 zł	
Moderator	6000 zł	
Ekspertki 300-800 zł/h	7000- 10 000 zł	Niektórych ekspertów można zaangażować na zasadzie wolontariatu. Uważam, że grupa seniorów jest ogromnym źródłem wiedzy z zakresie ogrodnictwa, może uda się dotrzeć do kogoś kto będzie się chciał nią podzielić
Koszty wydruków materiałów potrzebnych na spotkania	0-1000 zł	Materiały można rozsyłać przed spotkaniem z prośbą o samodzielne wydrukowanie w razie potrzeby, co pozwoli uniknąć tych kosztów

Koszty wynikające z potrzeby spotkań, np. wynajem sali, materiały biurowe	0-2000 zł	Można spróbować znaleźć miejsce na spotkania, które nie wymaga opłaty, niektóre (praktyczne) spotkania mogą odbywać się na świeżym powietrzu, można zaoferować instytucji/organizacji używającej nam salę wraz z wyposażeniem w zamian za przeprowadzenie warsztatów z zakresu praktyk ogrodniczych
Przeprowadzenie sąsiedzkiego pikniku rodzinnego, np. stoły, krzesła, wanniki, namiot	0-2000 zł	Wydarzenie, które ma na celu zaangażować wybraną, lokalną społeczność może obyć się bez dodatkowych kosztów, jeśli uda się włączyć wszystkie zainteresowane osoby do przyniesienia potrzebnych rzeczy. Istotne jest też to, by ten piknik (jako forma pokazowa) odbył się niewielkim kosztem, aby kolejne tego typu wydarzenia było możliwe do powtórzenia bez pomocy samego programu kompetencji.
Koszty nagród za realizację zadań z zeszytu ćwiczeń, np. sadzonki, nasiona, narzędzia ogrodnicze	0-2000 zł	Koszty można zmniejszyć dzięki wejściu we współpracę ze sklepem ogrodniczym lub bankiem nasion
Skład + redakcja podręcznika w formie e-booka 20-40zł/ stronę	0-3000 zł	Koszty wydania e-booka mogą zostać częściowo pokryte ze zbiórki zorganizowanej podczas pikniku rodzinnego oraz akcji crowdfundingowej
Graficzne opracowanie zeszytu ćwiczeń	0-1000 zł	
<p>A) Wszystkie koszty związane z projektem przeznaczone są na efektywność samego wydarzenia. Strategia promocji i promocja jest niezwykle istotna, aby dotrzeć z informacją do osób zainteresowanych. Większa konkurencja na etapie rekrutacji może przełożyć się na większą motywację do wzięcia udziału w programie. Moderator i eksperci to od strony merytorycznej najważniejszy element tego projektu, więc uważam, że aspekt finansowy jako wynagrodzenie może zwiększyć zaangażowanie tych osób do wspólnej pracy. Koszty operacyjne związane z przeprowadzeniem spotkań są istotne do zwiększenia poczucia komfortu uczestników, natomiast obecność nagród potęguje zaangażowanie uczestników. Skład i opracowanie na podstawie naszych materiałów podręcznika i zeszytu ćwiczeń należy oddać w ręce profesjonalistów, co podniesie rangę wydarzenia i zmaksymalizuje szansę na to, że efekt naszych wspólnych działań będzie długofalowy.</p> <p>B) Tak, jak zostało to ujęte w tabeli koszty mogą zostać obniżone dzięki zaangażowaniu samych uczestników w proces tworzenia spotkań i organizacji przestrzeni. Niektóre elementy, takie jak organizacja pikniku sąsiedzkiego, mogą zostać zorganizowane niskobudżetowo jako dodatkowemu zaangażowaniu lokalnej społeczności w jego stworzenie. Być może uda nam się znaleźć ekspertów, którzy chętnie dzielą się swoją wiedzą w formie wolontariatu. Zależy mi również na uzyskaniu od uczestników zgody na uzyskanie wiedzy eksperckiej w zamian za barter, w postaci usługi całej naszej grupy (wolontariat w ogrodzie, przeprowadzenie warsztatów) lub indywidualnych uczestników. Akcje podejmowane podczas całego programu będą podejmowane kolektywnie a działania będą opierały się o założenia kooperatyw.</p> <p>C) Sklep z nasionami ekologicznymi, zieleń miejska, centrum ogrodnicze – można nawiązać współpracę w celu ufundowania nagród w zamian za promocję. Podczas realizacji pikniku sąsiedzkiego można zorganizować zbiórkę pieniędzy na wydanie podręcznika i zeszytu ćwiczeń. Sklepy ze zdrową żywnością/knajpy mogą być zainteresowane wsparciem finansowym w zamian za regularne dostawy np. świeżych i suszonych ziół z własnej uprawy.</p> <p>D) - nawiązanie współpracy z osobą posiadającą ogródek działkowy, gdzie moglibyśmy ćwiczyć w praktyce nasze umiejętności i hodować podstawowe rośliny na sprzedaż - możemy zorganizować więcej pikników sąsiedzkich, na których zorganizować można zbiórkę pieniędzy - można zorganizować akcję crowdfundingową - na pokazowym pikniku sąsiedzkim można zaproponować lokalnej społeczności zorganizowanie wyprzedaży garażowej, z której pieniądze zostaną przeznaczone (całość lub część) na realizację podręcznika i zeszytu ćwiczeń, z którego społeczność ta może skorzystać w przyszłości - uczestnicy mogą przeprowadzić warsztaty ze zdobytej wiedzy w zamian za wsparcie finansowe projektu (może być to też element akcji crowdfundingowej) - podczas pikniku lub warsztatów prowadzonych przez uczestników (może być to też element akcji crowdfundingowej) można prowadzić sprzedaż „bonów dla ziemi”; mogą być to symboliczne pocztówki lub obrazki, na których napisane będą korzyści wynikające z efektów naszej pracy, np. bon na dom dla pszczoł, bon na dostęp do wyhodowanych ziół, bon na spędzenie czasu z sąsiadami, itp.</p>		

10. ZAANGAŻOWANIE (ok. 100 słów):

- a) Jak chcesz i możesz pomóc w realizacji pomysłu? (np. wkład sponsorski, wolontariacki, własny, rzeczowy, crowdfunding, crowdsourcing, etc.)
- b) Kto jeszcze w mieście może wdrożyć lub wesprzeć pomysł/rozwiązanie?
- c) Jakie grupy osób w mieście mogą być potencjalnie zaangażowane w realizację pomysłu?
- d) Jak do nich dotrzeć i jak przekonać do zaangażowania w realizację?

A) Zależy mi na tym, by zaangażować się w realizację projektu. Mogę pomóc w organizowaniu akcji zwiększających fundusze (crowdfunding, sprzedaż posiłków na pikniku czy tworzenie warsztatów). Uważam, że byłabym dobrą kandydatką na stanowisko moderatora projektu, ze względu na moje doświadczenie i dopasowanie do tematyki programu. Dodatkowo chciałabym uczestniczyć w procesie powstawania kart pracy lub mogłabym opracować ich prototypy.

B) Uważam, że każda społeczność, do której należą uczestnicy może wesprzeć projekt finansowo, ponieważ skorzystają one na efekcie projektu. Jeśli chodzi o wdrożenie pomysłu, to zakładamy, że projekt jest uniwersalny i możliwy do odtworzenia dzięki wypracowanym narzędziom, więc po opublikowaniu podręcznika każda społeczność będzie mogła zaimplementować to rozwiązanie na swoim gruncie.

C) W każdej z dzielnic, w których działają uczestnicy projektu można dotrzeć do: grupy seniorów i senierek, rodzin z małymi dziećmi i młodych aktywistów i aktywistek klimatycznych.

D) Można dotrzeć z informacją do lokalnych centrów aktywności dla seniorów i senierek lub zostawić informację na ogródkach działkowych. Można spróbować ich zaangażować poprzez pomoc na działce lub propozycję przygotowania ciasta/jedzenia na piknik rodzinny. Informacja może też dotrzeć do świetlic, domów kultury czy przedszkoli z danej dzielnicy. Tym kanałem dotrzemy do rodzin z małymi dziećmi, które mogą się zaangażować w utworzenie przestrzeni przyjaznej rozwojowi ich dzieci, a jednocześnie dającej dostęp do świeżych produktów. Do osób zaangażowanych w walkę ze zmianami klimatu można dotrzeć za pośrednictwem grup internetowych lub na miejscu spotkań i pokazać im korzyści dla środowiska płynące z tworzenia miejskich ogrodów angażujących lokalne społeczności.

11. REALIZACJA (ok. 100 słów)

- a) Kiedy i jak długo może działać rozwiązanie?
- b) Czy pomysł ma charakter jednorazowy, seryjny, ciągły, związany z porą roku i/lub jego realizacja uzależniona jest od innych warunków – jakich?

A) Na projekt zakładam około 4,5 miesiąca. Kampania promocyjna plus rekrutacja to około 1,5 miesiąca. Realizacja 8-10 spotkań potrwa mniej więcej 2 miesiące. Wydanie narzędziownika to dodatkowe 3 tygodnie. Optymalnie byłoby przeprowadzić go od maja-czerwca do sierpnia-września. To czas przede wszystkim sprzyjający rozwojowi roślin. Dodatkowo ze względu na wakacje, tworzenie ogrodów miejskich i organizacja pikników rodzinnych będzie bardziej uzasadnione i zaangażowanie studentów czy rodzin z dziećmi w wieku szkolnym może być łatwiejsze. To czas na przeprowadzenie samego programu, jednak wypracowane podczas jego trwania rozwiązanie ma charakter długofalowy, nie jest ograniczony czasowo i można uznać je za trwałą innowację.

B) Po opublikowaniu narzędzi w postaci podręcznika i zeszytu ćwiczeń, który będzie zawierał wiedzę z dziedziny ogrodnictwa i metod zaangażowania społeczności, będzie on mógł być wykorzystywany przez dowolne osoby/grupy a jego realizacja będzie można dowolnie umiejscowić w czasie.

12. ZMIANA (ok. 100 słów)

- a) Jak Twój pomysł może zmienić Gdynię w obszarze rozwoju społeczeństwa obywatelskiego potencjałe społeczności lokalnych do rozwiązywania problemów?

Projekt przeznaczony jest do grupy potencjalnych liderów, którzy w trakcie jego trwania zdobędą kompetencje miękkie takie jak sztuka demokracji, współpracy czy kolektywnego zarządzania grupą. Uczestnicy zdobędą też wiedzę ogrodniczą oraz poznają jakie są metody zaangażowania społecznego opartego o prace ogrodnicze. Efektem tego projektu powinno być to, że każdy z uczestników po programie będzie posiadał wiedzę możliwą do zaimplementowania rozwiązania w swojej grupie lokalnej. Dodatkowo powstanie wypracowany wspólnie, na podstawie zdobytej wiedzy i konsultacjach ekspertów, podręcznik i zeszyt ćwiczeń informujący, w jaki sposób zaangażować

społeczność w oparciu o prace ogrodnicze. To narzędzie do lokalnej realizacji pomysłu oraz zdobyta wiedza liderów grup, może być pretekstem do utworzenia oddolnych ogrodów społecznych lub innych tego typu inicjatyw. Takie miejsca to przestrzeń do wzmocnienia umiejętności samoorganizacji i współpracy oraz budowania kompromisów i więzi sąsiedzkich. Te wszystkie aspekty przyczyniają się do zwiększenia potencjału lokalnych społeczności do rozwiązywania problemów i umacniania potrzeby partycypacji.

POMYSŁODAWCYNI: Katarzyna Banaś